

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

За період від 23.12 - 29.12.2024 | Центр протидії дезінформації

Фонд державного майна України
№10-50-773 від 09.01.2025
КЕП: Камлик С. О. 09.01.2025 17:45
BFAA9288358EC003040000008BA52F00B52BD500
Сертифікат дійсний з 04.06.2024 00:00 до 03.06.2026 23:59

Методологія

На першій сторінці із заголовком **«Загальний огляд інформаційних загроз національній безпеці»** представлено перелік інформаційних загроз, виявлених протягом тижня в українському, російському та міжнародному сегментах інформаційного простору, які спрямовані проти національної інформаційної безпеки України.

На сторінці також представлено лінійний графік, що ілюструє щоденну кількість виявлених інформаційних загроз протягом проаналізованого тижня. Загрози на графіку розподілено за 11 окремими напрямками, проте для зручності сприйняття дані згруповано у кілька основних категорій, а саме:

- Політичний / Соціальний / Релігійний / Культурний (синій колір у графіку);
- Медичний / Екологічний (помаранчевий колір у графіку);
- Економічний / Енергетичний (сірий колір у графіку);
- Міжнародний / Продовольчий (червоний колір у графіку);
- Військовий / Інформаційний (чорний колір у графіку).

На двох додаткових графіках виокремлено найпоширеніші наративи у кожній категорії, а також показано розподіл інформаційних загроз за їх видами: маніпуляція, фейк, чутлива тема та малінформація.

На другій та третій сторінках із заголовком **«Основні інформаційні загрози національній безпеці: міжнародний аспект»** проаналізовано три основні інформаційні загрози, що виникли внаслідок маніпуляцій інформацією. До таких загроз належать випадки, коли інформація, першочергово створена в міжнародному сегменті інформаційного простору, перекручується та використовується для деструктивного впливу. Також розглянуто ситуації, коли інформація, згенерована у внутрішньому інформаційному просторі держави-агресора, поширюється в міжнародному сегменті інформаційного простору з метою створення викривленого уявлення про Україну.

На четвертій сторінці подано **статті в міжнародних виданнях, що містять наративи, співзвучні з російськими**. Ця інформація представлена з метою привернення уваги до зазначених матеріалів і можливого встановлення взаємодії з авторами для уникнення непорозумінь та мінімізації негативного впливу публікацій.

На п'ятій сторінці представлено **заяви представників держави-агресора щодо України**. Ці заяви подано для наочної демонстрації формування деструктивних меседжів стосовно України та створення викривленого уявлення про нашу державу.

Загальний огляд інформаційних загроз національній безпеці

Загалом діяльність інформаційних ресурсів протягом тижня можна охарактеризувати як **активну**. Щодо України більшість інформаційних атак здійснювалися за **військовим, соціально-політичним та міжнародним напрямками**.

За військовим напрямом виявлено дезінформаційні повідомлення щодо:

- некомпетентності та слабкості Сил оборони України;
- ескалації війни з боку України;
- значних втрат України на фронті;
- несправедливої мобілізації;
- низького бойового духу українських військовослужбовців;
- існування списків «пріоритетних» військових для обміну;
- військово-політичного розколу в Україні.

За соціально-політичним напрямом виявлено дезінформаційні повідомлення щодо:

- некомпетентності української влади;
- корумпованості української влади;
- відсутності в українській владі суб'єктності.

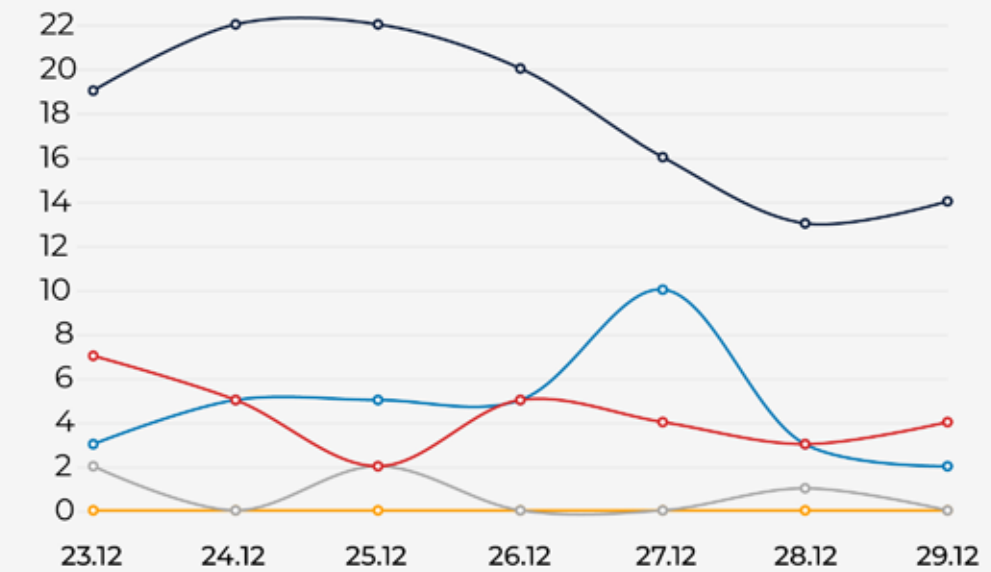
За міжнародним напрямом виявлено дезінформаційні повідомлення щодо:

- відсутності в Україні поваги до міжнародних партнерів;
- «терористичних» дій України;
- примусового повернення українських біженців;
- відсутності майбутнього України у Північноатлантичному альянсі;
- втоми Заходу від війни РФ проти України.

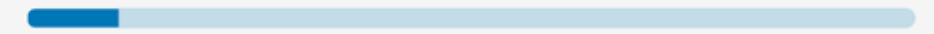
Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

Кількість загроз у розрізі тижня за напрямками:

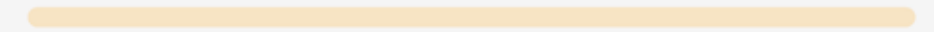

Головний наратив за напрямом:

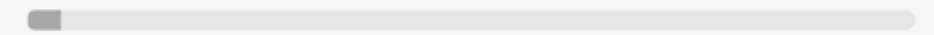
Захід зрадить Україну

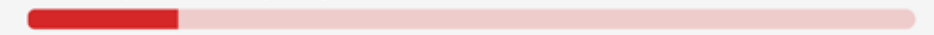
-

на Україну чекає енергетична криза

Захід зрадить Україну

Україна буде воювати до останнього українця

0 5 10 15 20 25 30

■ Політичний/Соціальний/Релігійний/Культурний

■ Медичний/Екологічний

■ Економічний/Енергетичний

■ Міжнародний/Продовольчий

■ Військовий/Інформаційний

Топ загроз за видами:

Основні інформаційні загрози національній безпеці: міжнародний аспект

1. російські інформаційні ресурси поширили маніпулятивний наратив про нібито причетність України до авіатроці літака «Embraer ERJ-190AR».

(<https://timesofindia.indiatimes.com/world/rest-of-world/ukrainian-military-was-carrying-out-terrorist-attacks-when-azerbaijani-flight-trying-to-land-russia-claims/articleshow/116715822.cms>)

російські інформаційні ресурси поширили маніпулятивний наратив про нібито причетність України до авіатроці азербайджанського літака «Embraer ERJ-190AR», стверджуючи, що причиною катастрофи могла стати «атака українських безпілотників» на російське місто грозний. Одночасно в міжнародному інформаційному просторі з'явилася версія про буцімто зіткнення літака, який напередодні змінив свій курс через туман, зі зграєю птахів. Керівник Центру протидії дезінформації, офіцер Сил оборони України Андрій Коваленко заявив, що літак був збитий унаслідок дій російської ППО, що підтверджують численні отвори у фюзеляжі, характерні для ураження від зенітного обстрілу. Згодом Президент Азербайджану Ільхам Алієв в інтерв'ю азербайджанському телебаченню заявив, що літак «Azerbaijan Airlines» був виведений з-під контролю за допомогою засобів радіоелектронної боротьби та обстріляний з землі на території РФ неподалік грозного, що призвело до його катастрофи. Тож росія знову намагалася маніпулювати інформацією для уникнення відповідальності за власні злочинні дії та дискредитації України на міжнародній арені.

Прогноз: росія й надалі продовжить вдаватися до інформаційних маніпуляцій з метою перекладання на Україну відповідальності за власні злочини.

2. російські інформаційні ресурси використали статтю міжнародного видання для дискредитації політики України щодо українських біженців в країнах ЄС.

(<https://elpais.com/internacional/2024-12-24/ucrania-busca-el-retorno-de-hasta-10-millones-de-refugiados-y-emigrantes-huidos-por-la-guerra-de-rusia.html>)

росіяни використали статтю іспанського видання El País про утворення Міністерства національної єдності та спроби Кабінету Міністрів України повернути українських біженців з країн ЄС на батьківщину для уникнення демографічної кризи та відновлення країни. Водночас російська пропаганда поширює наратив, що Україна буцімто хоче припинити надання допомоги українським біженцям урядами країн ЄС, а також «обмежити доступ до консульських послуг чоловікам призовного віку», щоб змусити їх повернутися для подальшої мобілізації й участі у бойових діях. Такі маніпуляції спрямовані на дискредитацію української влади з-поміж міжнародної аудиторії та створення напруження між Україною та її європейськими партнерами. Своєю чергою, речник МЗС України Георгій Тихий спростував ці інсинуації та наголосив, що головною метою є створення позитивної мотивації для добровільного повернення громадян України на батьківщину.

Прогноз: росія продовжить використовувати статті міжнародних видань для спроб дискредитації української влади та зниження рівня міжнародної підтримки України.

Основні інформаційні загрози національній безпеці: міжнародний аспект

3. кремль продовжує використовувати ядерну риторику задля виправдання агресивної політики рф та тиску на країни Заходу.

(<https://t.me/skabeeva/33483>)

кремль продовжує використовувати ядерну риторику задля виправдання агресивної політики рф та тиску на країни Заходу. Зокрема, 28 грудня 2024 року міністр закордонних справ рф сергій лавров в ефірі програми «60 минут» зробив ряд заяв, ключовою з яких стала спроба перекласти відповідальність за ескалацію війни на Захід. Так, лавров заявив, що сценарії ядерної війни буцімто обговорюються виключно західними країнами, і водночас заявив про готовність росії «захищати свої національні інтереси всіма доступними засобами». Подібний ядерний шантаж рф переслідує одразу кілька цілей: змусити Захід до самостримування, створити хибне враження про «законність» дій рф через її статус ядерної держави, а також виправдати власну агресивну політику.

Прогноз: росія і надалі використовуватиме ядерну риторику як ключовий інструмент для тиску на Захід, намагаючись знизити рівень підтримки України та змусити пристати на російські ультиматуми.

Статті у міжнародних виданнях, які містять наративи, співзвучні з російськими

Українська влада некомпетентна.

Співзвучний з російським наратив поширюється в німецькому (Bild (<https://www.bild.de/politik/ausland-und-internationales/ukraine-selenskyj-tauscht-botschafter-in-deutschland-aus-676bebd9826c293bcab82328>), чеському (CZ24 (<https://cz24.news/kyjev-oznacil-protesty-v-europe-proti-nezakonnym-metodam-vojenskych-komisariatov-za-ruske-akcie/>), словацькому (Infovojna (<https://www.infovojna.bz/article/zelenskemu-tecu-nervy-ukrajinsky-vodca-uz-mnohym-na-zapade-zacina-prekazat>) та угорському (Magyar Nemzet (<https://magyarnemzet.hu/english/2024/12/zelensky-must-answer-for-ukrainian-genocide>)) інформаційному просторі. У матеріалах наголошується на буцімто браку належної підтримки іноземних добровольців, які воюють на боці України. Також критикуються «часті дипломатичні перестановки», які створюють враження «хаосу у зовнішній політиці України». Окремо акцентується на «примусовій мобілізації» громадян та енергетичній політиці України, яка буцімто завдає шкоди партнерам у ЄС.

Українська армія слабка / некомпетентна.

Співзвучний з російським наратив поширюється в німецькому (Berliner Zeitung (<https://www.berliner-zeitung.de/politik-gesellschaft/geopolitik/ukraine-krieg-friedensgespraeche-werden-zwischen-moskau-und-washington-gefuehrt-li.2284002>)) інформаційному просторі. У статті наголошується на буцімто неспроможності української армії досягти значних військових успіхів на фронті через кадровий і ресурсний дефіцит в українських Збройних Силах.

Захід зрадить Україну.

Співзвучний з російським наратив поширюється в англomовному (Foreign Affairs (<https://www.foreignaffairs.com/ukraine/pathway-peace-ukraine>), Financial Times (<https://www.ft.com/content/d11fa816-0c8f-4c79-abb0-8523dd2ecfe4>)) інформаційному просторі. У статтях акцентується на ймовірному зниженні рівня підтримки України з боку США та Європи через зміну зовнішньополітичного курсу адміністрації Дональда Трампа. Зокрема, наголошується на його прагненні «примусити Україну до територіальних поступок» заради досягнення миру. У матеріалах також йдеться про «нерішучість» деяких європейських країн у питанні укладання безпекових угод з Україною, а також їх можливе прагнення до заморожування війни через зростання внутрішньополітичних і економічних викликів.

Заяви представників держави-агресора щодо України

24 грудня 2024 року пресекретар російського диктатора Дмитро Пєсков зазначив (мовою оригіналу): **«Мы сохраняем открытость к переговорам. Но поскольку пока никаких подвижек с точки зрения готовности Украины к переговорам нет, то мы продолжаем нашу операцию. Мы видим динамику, динамика говорит сама за себя: идем вперед».** (<https://ria.ru/20241224/peskov-1990979468.html>)

25 грудня 2024 року очільник мзс рф Сергій Лавров в ефірі програми «60 минут» зазначив (мовою оригіналу): **«Что касается постоянных террористических актов, которым прибегает киевский режим, нанося сознательные удары по сугубо гражданским целям, жилые дома, больницы, поликлиники, магазины, места скопления и отдыха людей, это возмутительно. Это является прямым, нарушением всех антитеррористических конвенций, всех резолюций Совета Безопасности на эту тему».** (<https://dzen.ru/a/Z2vgRH7nKAKeIXQv>)

26 грудня 2024 року очільник мзс рф Сергій Лавров в інтерв'ю російським та зарубіжним медіа зазначив (мовою оригіналу): **«Относительно легитимности нынешней украинской власти, так называемой, президент [россии владимир путин] на прямой линии очень четко сказал, что украинцы должны с этим сами разобраться, чтобы привести положение дел в Киеве в соответствие с украинской конституцией. Для этого, конечно, нужно, если они хотят, чтобы у них президент был легитимный, выборы провести. А пока согласно конституции, как путин разъяснил, легитимностью обладает только Верховная рада и соответственно ее председатель».** (<https://tass.ru/politika/22776459>)

26 грудня 2024 року російський диктатор Володимир Путін на пресконференції за підсумками засідання вищої євразійської економічної ради у Мінську зазначив (мовою оригіналу): **«Разумеется, исходим из того, что будем решать все цели специальной военной операции. Это вообще задача номер один. Будем поддерживать ребят наших. Мы сейчас разговариваем, а они сейчас сражаются».** (<https://smotrim.ru/article/4287783>)

29 грудня 2024 року очільник мзс рф Сергій Лавров в інтерв'ю ТАСС зазначив (мовою оригіналу): **«Если судить по многочисленным утечкам и интервью самого Дональда Трампа журналу «Тайм» от 12 декабря, то он ведет речь о «заморозке» боевых действий по линии боевого соприкосновения и передаче дальнейшей ответственности за противостояние с Россией европейцам. Нас, конечно, не устраивают звучащие от имени представителей команды избранного президента предложения отложить украинское членство в НАТО на 20 лет, а также ввести на Украину миротворческий контингент «британских и европейских сил».** (<https://tass.ru/politika/22800005>)

